

RADYOCUYUZ

Kasım 2008 - Sayı 5

radycuyuz.com

Aylık Radyo Dergisi

20 - 23 KASIM 2008

12. Uluslararası Uydu İletişimi, Yayıncılık,
Kablo ve TV Sektörü Fuar ve Konferansı

Broadcast
Cable & Satellite
eurasia

a CeBIT Event

05 Kriz tehdit değildir!

10 Radyolara Format Attık!

20 Bursa Radyo Frekansları

Michael Kuyucu
Parayı Veren Düdüğü Çalar

michael.kuyucu@radyocuyuz.com

Popüler müziğin şekillenmesinden en önemli rolü oynayan mecra radyo oldu. Dikkat edin Türkiye'de pop müziğin patlaması o dönemki deyimini ile yeniden doğması ile özel radyoların yayına başlaması aynı döneme denk geliyor.

Doksanlı yılların başında yayın hayatına başlayan radyolarla beraber Türkiye'de Pop müzikte de kıpırdanma yaşanmaya başlandı. İkisinin bu kronolojik buluşması günümüze kadar devam eden pop müzik & radyo dostluğunu da şekillendirdi.

Doksanlı yılların sonu ile beraber radyolarda tamamen reklam verenin sözü geçmeye başladı, iki binli yıllarda bu olgu, reklam verenin radyo mecrasına hükmetmesine kadar vardı. Hatta iş o kadar ileri gitti ki önemli radyo gurupların üst düzey yönetimine de reklam kökenli yöneticiler geçmeye başladı.

Reklam veren radyoları modernleşmeye ve pop müzik çalmaya zorladı. Yaklaşık on yıl devam eden bu süreç, trendi tetikledi ve pop müziğinin radyolarda baskın olmasına sebep oldu. Bunun da en doğal sonucunda pop müziğin popülerliği bu mecra sayesinde tetiklendi. İki binli yıllarda günümüzde Beyaz Türk'ler olarak adlandırılan bu kitlenin rock müziğini desteklemesi ile farklı bir soluk kazandı. Bunun sonucunda rock müzik pop müzikten pay almaya başladı.

Nasreddin Hoca'nın dediği gibi "Parayı veren düdüğü çalar" ..Para reklam verenin elinde, radyo televizyon gibi elektronik ölçülen bir mecra değil.Yani radyo rating ölçümleri % 100 bilimsel değil. Bunun sonucunda televizyon, radyo mecrasına oranla müşterisinin talebini daha iyi görebiliyor ve ölçebiliyor. Aslında radyoda bir istek programı yaptığında görebiliyor ama işine gelmiyor, çünkü üstünde reklam verenin baskısı var. Bunun en doğal sonucu olarak tv mecrasında radyolardaki kadar pop müzik göremiyoruz.

Aslında pop müziği aslında öyle sanıldığı kadar büyük talep almıyor. Albüm satışlarına bakın, indirilen melodi istatistiklerine bakın, digital ortamda indirilen şarkıların istatistiğine bakın.. Hepsinde ilk onda radyoların play listlerinde yer alamayan sanatçıları göreceksiniz. İş öylesine bir noktaya geldi ki radyolarda çalmayan şarkılar ve sanatçılar bu boşlukta satış rekoru kırabiliyorlar. Bunun değişik örnekleri var, mesela İsmail YK , Ankaralı Turgut , Ankara'lı Namık.. Liste uzar gider. Bunun aslında radyolarda farkında ama kimse bir şey diyemiyor. Arabesk çala çala zirveye yerleşen Kral Fm bile Demet Akalın'ın "Mucize"sini reklam verene şirin gözükme adına çalıyor ama işin ciddiyetini siz düşünün.

Peki, bu işin sonu nereye varacak? Bu böyle devam edecek. Radyolar pop müziğini topluma empoze etmeye devam edecek, hatta ileriki yıllarda bu rock müziğini empoze etmeye kadar varacak. Bu yıl önemli bir medya gurubunun müzik tv kanalı sırf bu teze paralel olarak "rock" müziğini topluma empoze etmek amacıyla gerçekleştirdiği ödül töreninde tüm ödülleri rock yorumculara verdi. Aynı dönemde o yayın gurubu yayınlarında rock müziğine müthiş bir destek verdi ama olmadı. Bunu bir trende çeviremedi. Bir başka deyişle yemedi.

Bu size bir komplo teorisi gibi gözükebilir ama radyolar elleri mahkummuş gibi bu yayıncılık trendine uymak zorunda kaldılar, bu onların birbirini tekrar etmesine kadar vardı.. İş öyle olunca da birbirini tekrar eden, taklit eden bir sürü radyo çıktı ortaya. Kimisi bunu bilinçli uyguladı kimisi ise farkında olmada "aman o yapıyor bizde yapalım" mantığından hareket etti.

Sonuç olarak liberal dünyanın gerçeği olan "Parayı veren düdüğü çalar" tezi medyanın her alanını olduğu gibi radyo mecrasını da etkiledi, etkiliyor ve etkilemeye de devam edecek... Bu etkileşim ileride bir dikteye kadar varacak.